

PRIEDAS 4

Kaip atpažinti suklastotas naujienas

Tarptautinė bibliotekų asociacija ir institucijų federacija (IFLA) paskelbė santrauką, padedančią žmonėms atpažinti suklastotas naujienas. Jos pagrindiniai aspektai yra:

1. Apsvarstykite šaltinį (ar suprantate jo misiją ir tikslą)
2. Perskaitykite daugiau nei antraštę (supraskite visą istoriją)
3. Patikrinkite autorius (norėdami pamatyti, ar jie yra realūs ir patikimi)
4. Patikrinkite pagalbinus šaltinius (siekiant užtikrinti, kad jie paremtų teiginius)
5. Patikrinkite paskelbimo datą (norėdami sužinoti, ar istorija yra aktuali ir atnaujinta)
6. Paklauskite, ar tai nėra pokštas (norint nustatyti, ar jis skirtas satyrai)
7. Patikrinkite savo šališkumą (norėdami sužinoti, ar jie įtakoja jūsų sprendimą)
8. Klauskite ekspertų (gaukite patvirtinimą iš nepriklausomų žmonių su žiniomis).

Jei skaitote naujienas, pabandykite atsakyti į šiuos klausimus:

- Ar tai jus pykdo? Klaidingos naujienos dažnai nukreiptos į emocijas, kuriose nurodomi kraštutiniai ar nepatriotiniai žodžiai ar veiksmai. Jei sveikas protas sako, kad tai negali būti tiesa, tai tikriausiai ir nebus tiesa.
- Jei tai yra tikra, kitos naujienų svetainės gali pranešti apie tai.
- Kaip rašomas tekstas? Pagrindą sudaro didžiosios raidės ir šauktukai, kurie dažniausiai neturi vietos tikrose naujienose.
- Kas yra rašytojai ir istorijoje esantys žmonės? Paieškokite „Google“ užuominų apie juos.
- Kokios nurodytos faktų tikrinimo svetainės "Snopes.com" ir "FactCheck.org"?
- Tai gali būti satyra. Kartais kvaili pasakojimai tikrai nėra skirti kviliui.